

Rida ut med vett är väldigt lätt!

Din Värmdöguide
till allemansrätten

Värmdö Hästvägar

Värmdö Hästvägar arbetar för säker ridning utomhus utan att störa eller förstöra. I takt med att kommunen förtätas genom exploatering med fler människor blir det också mer trafik. Allt fler rör sig i naturen vilket ökar risken för konflikter.

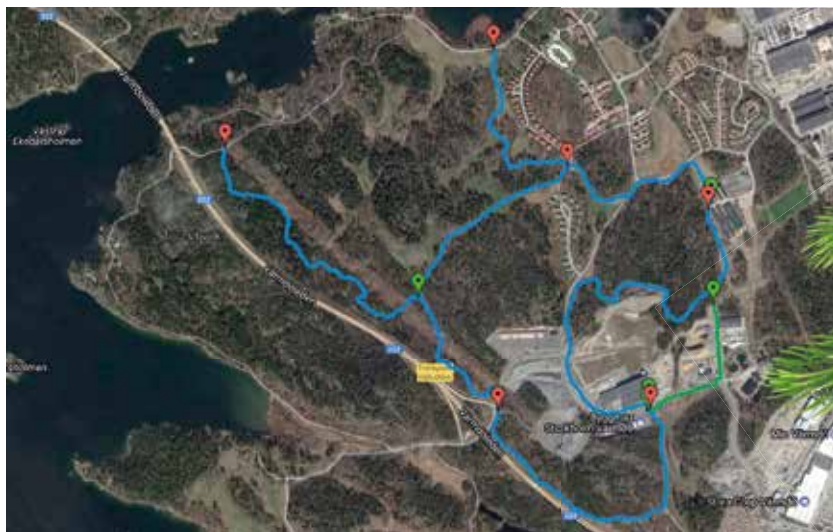
I kommunen finns fem ridklubbar, fem ridskolor, mer än 800 hästar fördelade på 90 hästhållningar, och nya tillkommer hela tiden. Värmdö är en populär hästkommun.

Nästan alla hästar rids ut i naturen och/eller på vägar i området kring det egna stallet, en eller flera gånger i veckan. Därför är det viktigt att alla har koll. Många nya Värmdöbor/-hästägare har ej så stor kunskap om att läsa av naturen eller om allemansrättens skyldigheter.

Tack vare bidrag från Naturvårdsverket 2023 fick vi möjlighet att förstärka kunskapen och insikten om allemansrätten hos framförallt ryttnare, för att undvika framtida konflikter och skador.

Vi kallade projektet **Läs Naturen och Rid!**

Klimatneutrala Värmdö har gett oss möjlighet att revidera vår broschyr då kommunen ser ett stort värde av hästnäringen.

Allemansrätten

Allemansrätten innebär att vi alla har tillgång till naturen, men där ingår såväl rättigheter som skyldigheter. Ridning, promenad och körning med häst är tillåten på de flesta vägar och i terrängen, under förutsättning att vi uppträder med respekt för naturen, markägare och andra människor som vistas där.

Att ha häst som hobby eller yrke är populärt och vi hästmänniskor är många. Detta medför ett naturligt slitage på naturen. Därför måste vi som rider eller kör häst visa stor försiktighet, gott omdöme och hjälpas åt att upprätthålla det fina samarbete vi har med bland andra markägare och naturvänner. Annars finns risken att den unika friheten som allemansrätten ger oss kan komma att begränsas.

Allemansrätten handlar mycket om att tänka efter före. Där du riskerar att rida sönder marken är det inte tillåtet att rida eller köra, så var noga när du väljer väg. Naturvårdsverket sammanfattar allemansrätten med orden *”Inte störa – inte förstöra!”*

Allemansrätten och lagen

Allemansrätten ger dig möjlighet att rida på annans mark utan att fråga om lov. Den tillåter dock inte lika mycket för ridning som när man går. Vad rätten tillåter är livligt omdebatterat, och osäkerheten är stor om vad som egentligen gäller.

Allemansrätten i sig är ingen lag. Brottsbalken, miljöbalken samt andra lagar och bestämmelser sätter gränser för vad som är tillåtet. Rätten är alltså inte obegränsad, vilket innebär att du inte får rida hur och var du vill.

Lokala föreskrifter

Allemansrätten tolkas inte lika i alla delar av Sverige. I Värmdö kommun, och flera andra kommuner, är det till exempel förbjudet att rida i anlagda motionsspår (se nedan) eller skidspår. I naturreservat kan särskilda regler begränsa din rätt att rida där. Lokala föreskrifter inverkar alltså var och hur du kan rida.

Enligt kommunens ordningsföreskrifter får du inte rida i de här motionsspåren: Ekedals och Hemmestas motionsspår samt Gula och röda spåren i Skevik samt Ingarö motionsspår.

Vad gäller i allmänhet?

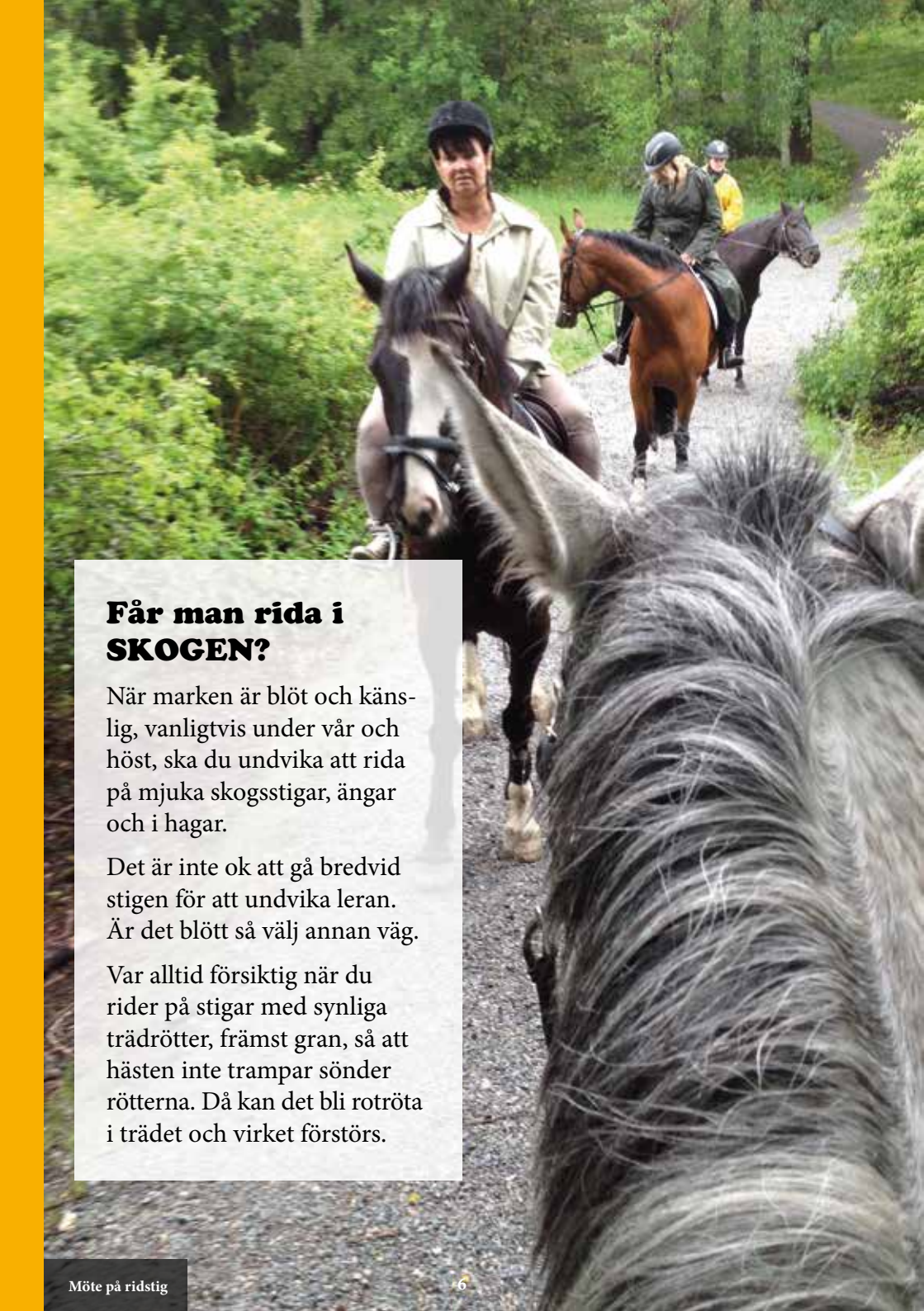
Allemansrätten handlar mycket om att tänka efter före. Där du riskerar att rida sönder marken är det inte tillåtet att rida eller köra. Så var noga när du väljer väg.

Den bästa regeln är; fråga markägaren först – rid sedan!

Ridstigar

För att möjliggöra säker ridning har kommunen tillsammans med markägare och Värmdö Hästvägsförening anlagt ett antal ridstigar. Ridstigarna är i första hand för hästar, men allmänheten är välkomna till fots förutsatt att de respekterar hästarna. Det är inte tillåtet att cykla på dem, men tyvärr är inte alla cyklister medvetna om det. Ridstigarna är markerade med skyltar du ser här.

Får man rida i SKOGEN?

När marken är blöt och känslig, vanligtvis under vår och höst, ska du undvika att rida på mjuka skogsstigar, ängar och i hagar.

Det är inte ok att gå bredvid stigen för att undvika leran. Är det blött så välj annan väg.

Var alltid försiktig när du rider på stigar med synliga trädrötter, främst gran, så att hästen inte trampar sönder rötterna. Då kan det bli rotröta i trädet och virket förstörs.

Får man rida på ODLAD MARK?

Odlad mark får du inte rida på.

Det gäller även stubbåkrar, då de redan kan vara sådda inför nästa år. Dock kan markägaren ibland tillåta ridning på den guldgula stubben, men du måste fråga först.

På bilden rider kvinnan på en godkänd äng.

Får man rida i NATURRESERVAT?

I nationalparker och naturreservat är naturen extra känslig och här gäller inte alltid allemansrätten på samma sätt som i övriga naturen.

I Björnö får du inte rida på rida på sandstränder eller på markerade vandringsleder. I Stickelsberg får du inte rida utanför befintlig skogsväg. I Hanskogen-Eriksberg är det endast tillåtet att rida på vägar.

I Brunns naturreservat är det endast tillåtet att rida på i beslutskartan markerade leder/stigar. I Sångens naturreservat är det tillåtet att rida i hagar och på anvisade leder.

I övriga reservat finns inga restriktioner. Se mer på:
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Får man rida på STRÄNDER?

Här gäller i princip allemansrätten, men det är markägaren som bestämmer om och när det är tillåtet att rida eller inte.

De flesta stränder har ridförbud under badsäsongen.

Kolla med markägaren.

A person is riding a dark horse away from the viewer down a paved road. In the background, there is a large red barn with a dark roof, surrounded by trees. The sky is filled with soft, colorful clouds in shades of orange, pink, and purple, indicating a sunset or sunrise. The road is bordered by a wooden fence on the left and a grassy area on the right.

Får man rida på VÄGAR?

Det finns många olika sorters vägar; allmänna, kommunala och statliga för att nämna några. Här är det fullt tillåtet att rida bara du följer lagarna i trafiken. Sedan finns det enskilda vägar (sköts ofta av en vägförening) och skogsbilvägar och här är det allemansrättens regler som gäller. Det är alltså **tillåtet** att rida där, även om den är skyltad "privat" eller har skylt "ridning förbjuden", så länge vägen inte tar skada.

Var därför försiktig med att rida för nära känsliga dikeskanter och vägrenar om det är mjukt. Galoppera inte på känsliga vägar och absolut inte nära stall och hus.

Bajsar din häst? Hoppa av och sparka undan, om inte hästen är för upprörd. Eller gå/åk tillbaka efter ridturen. Det är viktigt för att andra inte ska störas av att vi rider.

Här får du **ALDRIG** rida:

- Åkrar, vallar och annan odlad mark
- Tomter
- Parker, gräsmattor och planteringar
- Skogsplanteringar
- Trottoarer och cykelbanor
- Uppmärkta skidspår, motionsspår och vandringsleder
- I nationalparker och naturreservat om reglerna för området anger ridförbud.

Är du osäker – kontakta kommunen eller Länsstyrelsen.

Vad gäller där jag rider?

Du kommer ganska långt med att tänka ”inte störa - inte förstöra”. Du måste dock veta, och själv ta reda på, vad som gäller där du rider. Information finns att söka på många olika platser, tex Varmdo.se, Lantmäteriet, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen.

Markägare

Markägare måste ha tålamod med att andra använder deras mark – så länge den inte blir förstörd. Men vi som vill rida och köra på någon annans mark måste ta vårt ansvar, det bäddar för en bra relation. Har du en bra dialog med markägaren så brukar det sällan bli några problem.

Vem äger marken?

Vet du vem som äger marken – ta reda på numret och ring. Eller ännu bättre, bjud in markägaren på en fikastund i stallet. Träffas ni så är det många gånger lättare att prata och få förståelse för varandras syn på saken. Möts ni under ridturen och har lite delade meningar – sitt inte kvar på din höga häst utan hoppa av och möt hen öga mot öga.

Vet du inte vem som äger marken? Ring kommunen som kan hjälpa dig med både namn och adress till markägarna i ditt närområde. Vem som äger och brukar marken kan påverka hur marken kan och får nyttjas.

Se till att du tar första kontakten. Visa markägaren att du bryr och engagerar dig, tar ansvar och söker en överenskommelse med allas behov i åtanke.

Är ni flera som ofta regelbundet rider på vägarna, se till att en är kontaktperson så att markägaren kan meddela er om förändringar (insådd mark, nyplantering, gallring etc). Lämplig kontaktperson är stallägaren/-chefen, ridklubbsrepresentant eller engagerad person i stallet.

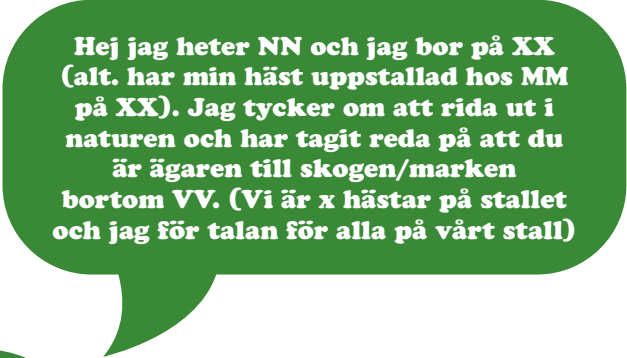

Förebygga konflikter

Hur ska man be om lov? Vad ska man säga?

Det viktiga är att visa respekt för markägaren och att han/hon inte har någon skyldighet att upplåta sin mark för ridning. Att visa medvetenhet om att skogen och marken har ett ekonomiskt värde för markägaren.

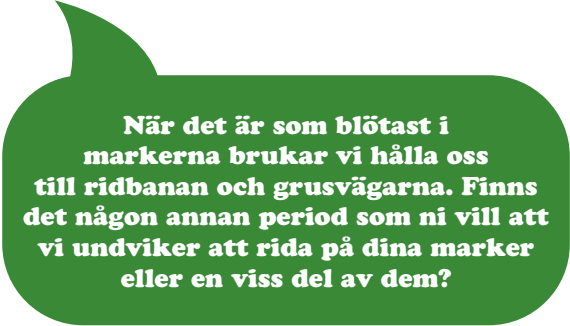
Om du ringer (detta är endast ett förslag på hur du kan nå fram med din fråga):

Hej jag heter NN och jag bor på XX (alt. har min häst uppstallad hos MM på XX). Jag tycker om att rida ut i naturen och har tagit reda på att du är ägaren till skogen/marken bortom VV. (Vi är x hästar på stallet och jag för talan för alla på vårt stall)

Jag tänkte höra om det finns någon möjlighet för mig att passera genom skogen/marken?

När det är som blötast i markerna brukar vi hålla oss till ridbanan och grusvägarna. Finns det någon annan period som ni vill att vi undviker att rida på dina marker eller en viss del av dem?

Vett & etikett

Vett och etikett från hästryggen är jätteviktigt. Säg hej när du möter någon på en väg eller stig, sakta alltid av och låt personen passera. Var alltid glad och trevlig mot dem du möter på ridturen. Säg hej för att göra personer uppmärksamma på att du närmar dig, får du svar känner hästen också ofta att det inte är någon fara. Tacka när de visar hänsyn.

Var ödmjuk och förståndig. En del människor och hundar är rädda för hästar och då gäller det att ni gemensamt kan ordna så att ni kan passera varandra. Vid en konflikt kan det vara bra att hoppa ned på marken för att lösa den.

Gör det till en vana att hoppa av och sparka undan bajs direkt, gör vi detta kan vi uppmana andra att också göra det. Ska du komma tillbaka senare och sparka undan det, lägg in en prick på kartan i mobilen till exempel.

Se till att du och hästen syns ordentligt! Använd reflexer även om du tycker att du ser, i skymning och gråväder syns vi dåligt annars.

Stäng bommar och grindar efter dig, de är där av en anledning.

Visa hänsyn mot andra.

Önskar dig en härlig ridtur!

Jakt

Ta reda på vem i ett eventuellt jaktlag som kan vara kontaktperson, så att de får jaga ifred och ni får rida utan att vara oroliga. Jaktlaget sätter vanligtvis upp skyltar när de jagar, men oftast bara på den bilväg de tror att alla kommer.

Wermdö Skeppslag-Nacka Jaktkrets har koll på jaktlag och tidsperioder för jakt. wermdo-nacka@abkrets.se

Värmdö kommun

Hemsida: varmdo.se Telefon: 08-570 470 00

På hemsidan hittar du Kommunkartan (varmdo.se/kartor), där du kan välja att se t.ex. stall, ridskolor och offentliga ridstigar. Du kan även se de spår och leder där du **inte** får rida. Ridstigarna finns även på Naturkartan (naturkartan.se/sv/varmdokommun) och på föreningens webb (varmdohast.se).

Fastighetsbeteckning

All mark i Sverige är indelad i Fastigheter som har en fastighetsbeteckning. I fastighetsregistret, som hanteras av Lantmäteriet (lantmateriet.se/sv/fastighet-och-mark), kan du se vem som äger vad.

På karttjänsten Hitta.se kan du se vilken beteckning en fastighet har. Leta upp aktuellt område på kartan och klicka på "Tomter". När du vet vilka fastighetsbeteckningar du är intresserad av kan du kontakta Lantmäteriet.

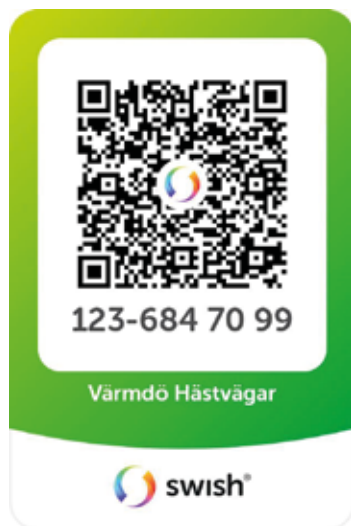
Häng med på ridturen

Hjälp dig själv och dina kompisar att få rida ut i naturen i morgon också! Genom att stödja Värmdö Hästvägsförening så ökar chanserna för detta.

Värmdö Hästvägsförening arbetar för samarbete och kunskap. Vi arbetar för att få till säkra ridvägar, utbilda alla slags trafikanter, ordna medlemsaktiviteter som Hästvägens Dag. Vi har ett tätt samarbete med Värmdö kommun och många markägare förutom stall, ridklubbar och ryttare.

Stöd oss genom att **swisha**
150 kr till 1236847099. Ange din
mailadress så vi kan berätta för dig
vad som händer!

Har du ett företag/förening får ni en
faktura på 600 kr.
Maila info@varmdohast.se

Håll koll på varmdohast.se
samt på vår Facebooksida
"Värmdö Hästvägar"

Mail: info@varmdohast.se **Tel:** 070-716 27 17

Framtagen med stöd av Värmdö kommun och Naturvårdsverket